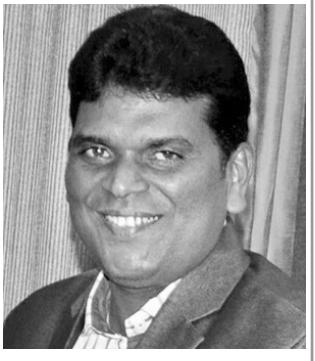

ବୈଦନାର ବେଦ (୨୩)

କ୍ଷୀରୋଦ ଦାସ

ମୋ: ୧୪୮୦୧୭୩୦୦୯

ଇମେଲ୍: khirodd65@gmail.com

ତନ ସେତେବେଳକୁ ଉଠି ବସିଥାଏ ଖଣ୍ଡିଥାଏ ପରିବହନ କରିବା ଏବଂ ଧାରେ ଧାରେ ସମ୍ପଦ ଅଳ୍ପରେ ନିଃଶେଷ ହୋଇଯାଇ ଆସର ଏ ସଂପାଦରୁ ବିଦ୍ୟାଯ ନେବାରିବା ହଁ ବୋଧୁଥାଏ ଏ ଜାଗନର ଶେଷ ପରିଣିତି !!

ପୁଣି ଜଣେ ନର୍ତ୍ତ ଆସିଲା କେବିନ୍ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ହେଲା ପୁଅର ବେଦ ପାଖରେ ଜଙ୍ଗ ଯାଇଥାବା ତେଣି ରୁଟିନ୍ ଚାର୍ଟ ଓ ପ୍ରେର୍ଣ୍ଣିପଦନ୍ତ ଆଶି ପଢ଼ିଲା ଏବଂ ଆର କ'ଣ ସବୁ ଲେଖୁଥିବା ବେଳେ କୁଆତ୍ତୁ ନ ଚାର୍ଷି କହିଲା - "ତଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚହାର ଜଙ୍ଗ ଜମା କରିବେଳ ଆସ, ଶାପ୍ରା ତୁମର ବାକି ଥିଲା ଆର ପରେ ତାତ୍ର ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ । ବେଧନୁହେ ସାବ୍ଦି କରିବା ବେଳକୁ ଅପରେବନ ହେବି ।"

ଆକାଶରେ ଏବେ ଖରା ଅଛି ନା ମେବ ? ତାରୀଛେ ତ ଖରା ବିଶ୍ଵାସେ ପଢ଼ିଛି । ବେବେ ବିମା ମେବରେ ଏହେ ପ୍ରତିଷ୍ଠ ଘରିବିତିଶାସନ କେବିଠି ମାତ୍ରା ? ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠ ଘରିବିତିଶାସନ କେବିଠି ଶାକି ! ସବେଳି ଖରା ପଢ଼ିବ ଆକାଶ !

ପୁଅର ନିର୍ମାଣ ମୁଣ୍ଡିବୁ ରାହିଁ ଦେବାରୀ ଛାତି ଉଚିତ ଫାର୍ଦ୍ଦ ପଢ଼ିବ ପାତାଳକୁ !!

ତଥାପି ପୌର୍ୟ ପାର୍ଶ୍ଵଟି କରୁଥର ଅବୁଝା ସବରେ ପଚାରିଲା - "ଆର ପାଞ୍ଚହାର ଜଙ୍ଗ ! କାଣିକି ? କ'ଣ ପାର୍ଶ୍ଵ ?"

ନର୍ତ୍ତ ଜଣକ ଏଥର ପରିବର୍ତ୍ତନ୍ କରିବିଲା ଏବଂ ଦୟାମାହାନ, ନିର୍ମିତ ସ୍ଵରରେ କହିଲା - "ଅସୁଧା ଦଶ ହଜାରୁ ଦଶ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚହାର ଜମା କରିବି । ଅର ମେବ କହୁଛ ମୁଁ କିମିତି ଜାଣିନାହିଁ ! ନ ଜାଣିଲେ ନାହିଁ ! ମୋ କହିବା କଥା ମୁଁ କହିଦେଲି, ତେଣିକି ମନେ ଜମା ! ଜଙ୍ଗ ଜମା କଲେ କର, ନ କଲେ ନାହିଁ ! ହେଲେ ଗୋଟିଏ କଥା ମୁଁ ଆର ଥେବେ ସମା ସମା କହିଦେଇ, ଯେବେ ଶାପ୍ରା ଜଙ୍ଗ ଜମା କରିବ, ସେବେ ଶାପ୍ରା ଅପରେବନ ହେବ । ତାତ୍ର ଆର ତିକେ ପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚେ ।"

ପ୍ରଥମର ସାଧ୍ୟିଧା ଓ ଭାରି ନମ୍ବି ଜଣାଇବା ନର୍ତ୍ତ ଜଣକ ଏଥର ପରିବର୍ତ୍ତନ୍ କରିବି । ଅର ମେବ କହିଲା - "କୁଆତ୍ତେ ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ଶୁଣେ । ପୁଣି କିମିତି ନାଆ ଗମ୍ଭୀର ଓ ଗୋପି କଣିବ ନା କ'ଣ ?"

"ଅସୁଦିଧା ! କି ଅସୁଦିଧା ?" -

କରୁଥର କିମିତି ବୁଝିଲା ପଚାରିଲା ।

ତା'ପରରେ ସେତେବେଳେ କ୍ରେଧ କି ଉଜ୍ଜ୍ଵଳା ନଥାନ, ଥାମ୍ବା ଗୋଟେ ଆକୁଳଭାବ ।

ବସିବା ମୁଣ୍ଡରୁ ଉଠିଅର୍ଥ ତମ କହିଲା - "ଆଲୋ ମେଥେ, ତମ କଥା ସଥି ।

କୁନାବାପା କୁନାବାପା କୁନାବାପା କୁନାବାପା ।

ଏହିବେଳେ କୁନାବାପା କୁନାବାପା କୁନାବାପା ।

କୁନାବାପା କୁନାବାପା କୁନାବାପା ।

ଏହିବେଳେ କୁ

ଓ'বেତକ୍ରିର ମୀଳା : ରଥଯାତ୍ରା

ବେଳା ଶୀର୍ଷମ

ବିଶ୍ୱରେ ଅନେକ ଜାତି ଓ ଧର୍ମ ରହିଛି । ସବୁ ଧର୍ମରେ ରହିଛି ଅନେକାନଙ୍କ ଭାବ, ଭକ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱାସ । ମାତ୍ର ହିଁଦୁ ଧର୍ମ ସବୁଠୁ ନିଆରା । ଅନ୍ୟସବୁ ଧର୍ମ ଅପେକ୍ଷା ଏହି ଧର୍ମରେ ରହିଛି ଅନ୍ୟ ଭାବ, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଅଜବ ପରମରା । ଆଉ ଉଡ଼ିଆମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଆହୁରି ଅଧିକ । ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ମହାନ୍ ପରମରା ତିତରେ ୧୨ ମାସର ୧୩ ପର୍ବ ଅନେକଙ୍କୁ ଚକିତ କରିଥାଏ ।

ବିଶେଷକରି ରଥଯାତ୍ରା ସାରାବିଶ୍ୱକୁ କରି ଅଭିଭୂତ । ଏତେବଢ଼ ରଥ, ଏତେବଢ଼ ଦିଅଁ କେମିତି, କାହିଁକି ଓ କିପରି ଆସନ୍ତି ଭକ୍ତମେଳରେ ମାଉସା ମା' ଘରକୁ ତାହାକୁ ନେଇ ଅନେକଙ୍କ ମନରେ ଅନେକ ଜିଞ୍ଚାସା, ଅନେକ କୌତୁଳ୍କ । ସେଥିପାଇଁ ତ କାଳିଆର ଏହି ବିଚିତ୍ର ଲୀଳା ଦେଖୁବା ପାଇଁ, ତା' ବିଶ୍ୱଯରେ କିଛି ଜାଣିବା ପାଇଁ ସାତ ଦରିଆ ପାରି ହୋଇ ଅନେକ ଆଡ଼ିଆକଟକୁ ଏହାର ଯାଇ ବିଦେଶୀମାନେ ବି ଚିତ୍ରିତ୍ୟାଇଥାନ୍ତି ବାଛିପାହାଚ, ଆଉ ଛଲପକାନ୍ତି ରଥ ଦର୍ଶତି । ଏମିତି କି ମାୟା ରହିଛି, କ'ଣ

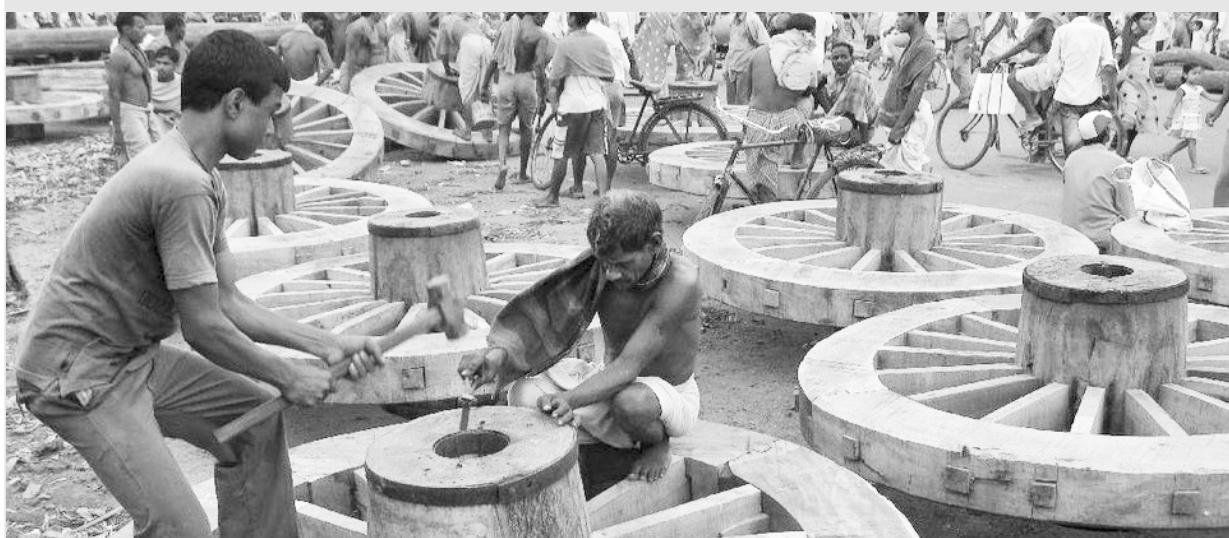
ପଡ଼ାଇଁ ଶ୍ଵାଙ୍ଗ ପତ୍ରକାଳୀମେ ଏ ଛନ୍ଦାଜୀବିଯାକୁ ପାଇଗଲାଯାଇବି, ପାଇଁ ଝୁଙ୍କେଫକାକୁ କଥେ ପଢ଼ାଇଁ । ଏହାଟ କା ଶାକୀ ଚାହେଁ,

କୁହାୟାଏ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତିରେ ରଥ, ପଥ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ; ସବୁକିଛି ରହସ୍ୟମନ୍ୟ, ସବୁକିଛି ନିଆରା। ବିରାଟ ମନ୍ଦିର, ବିରାଟ ଠାକୁର, ବିରାଟ ରଥ ଆଉ ପୁଣି ବିରାଟ ପଥ; ସତରେ ସବୁକିଛି ଲାଗେ ରହସ୍ୟମନ୍ୟ। ଏତେକାଳ ପୂର୍ବରୁ ବିଜ୍ଞାନର ବିନା ସହାୟତାରେ ଏତେବଡ଼ି ମନ୍ଦିର କିଏ, କେମିତି ସତରେ ଗଡ଼ିଦେଲା ? ସତରେ କ'ଣ ସେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାନ ଥୁଲା ? କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଯଦ୍ଵୀମାନେ କ'ଣ ଏତେ ବିଜ୍ଞ ଥୁଲେ ? ଯଦିଓ ଏ ନେଇ ଅନେକ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ରହିଛି, ତଥାପି ସେ ନେଇ ଆଜି ବି ବିସ୍ମୟ ଲାଗିରହିଛି । ରଥଯାତ୍ରା ଏମିତି ଏକ ପରଶରା, ଯାହାର ଅନ୍ୟକାମ ବିଚିତ୍ର ବିଶ୍ୱାସ କହିଲେ ବି ଅତ୍ୟୁଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । କ'ଣ ସେ ରଥରେ ଅଛି, କାହିଁକି ଲକ୍ଷାଧୂକ ଲୋକେ ଏକାକୀର ହୁଅଛି, ତାହାକୁ ନେଇ ଏବେ ବି ଲାଗିରହିଛି ବିଚିତ୍ରତା । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଓ ରଥକୁ ନେଇ ଲୁଚିରହିଛି ଅନେକ ବିଚିତ୍ରତା । କୁହାୟାଏ ଯେ ଏତେବଡ଼ି ମନ୍ଦିର ହେଲେ ବି କେହି କେବେ ଏହାର ଛାଇ ଦେଖୁନାହାନ୍ତି । ସେହିପରି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଗମ୍ଭୀରା ଭିତରେ ରହିଛି ଅନେକ ଗୌପ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଓ ହୀରାର ଅଳଙ୍କାର । ମାତ୍ର ଏସବୁକୁ ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେହି ତୋରି କରିବାକୁ ସାହାସ କରିନାହାନ୍ତି । କେହି କେହି ସେବକ କୁହନ୍ତି ଯେ ଏହି ଅଳଙ୍କାରସବୁକୁ ବିରାଟ ବିରାଟ ସାପସବୁ ଜଣି ରହିଛନ୍ତି । ତେବେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ସୁନାବେଶ ଦିନ ସେବକମାନେ ସେସବୁ ଅଳଙ୍କାରକୁ ଗମ୍ଭୀରା ଭିତରୁ କାଢ଼ି

ଆଶନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାପମାନେ ତାଙ୍କର କିଛି ବି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସତରେ ଏସବୁ କେତେ ବିଚିତ୍ର !

ରଥୟାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବିଚିତ୍ରମାୟ । ବିଚିତ୍ରରେ ଭରି ରହିଛି ରଥ ଓ ରଥୟାତ୍ରା । ରଥ ନିର୍ମାଣରେ ସେଳକ କିମ୍ବା ପିତାର ପ୍ରତଳନ ନାହିଁ । କେବଳ ଦଉଡ଼ି କିମ୍ବା ସୁତା ପକାଇ କରିଗଲମାନେ ମାପ କରି ଏତେବେଳେ ରଥ ନିର୍ମାଣ କରିଥାନ୍ତି । ଯାହାକୁ ନେଇ ଲାଗିରହିଛି ଅନେକ ବିଚିତ୍ର । ସେଳକ କିମ୍ବା ମାପପିତାର ବିନା ସହାୟତାରେ କିଭଳି ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେହି ଏକା ମାପର ରଥ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥାଏ, ତାହାକୁ ନେଇ ଅନେକେ ଆଶ୍ୟର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକଟ କରିଥାନ୍ତି । ସତରେ ଏସବୁ କୁ ଶିକମ ବିସ୍ମୟକର ! ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଯେଉଁଠି ନାନାପ୍ରକାର ଲଞ୍ଜିନିଯର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚେକ୍ଲୋଜି ଖ୍ୟବହାର କରି ବି ଅନେକ ସମୟରେ ନାନା ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ବିଫଳ ହୋଇଥାଏ ବା ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥାଏ, ସେହି ସମୟରେ ପୁରୁଣା ଝାନକୀୟଗଲିରେ କିଭଳି ଏତେବେଳେ ରଥ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଏ, ତା'ଭିତରେ ପୁଣି ଶହ ଶହ ପଣ୍ଡାମାନେ ବିଥାନ୍ତି; ଏସବୁ ସତରେ ଆଶ୍ୟର୍ଯ୍ୟଜନକ !

ରଥଯାତ୍ରାକୁ ନେଇ ଆଉ ଏକ ଆଶ୍ରମ୍ୟେ
ହେଉଛି ରଥର ଚକ । କୁହାୟାଏ ଯେ ‘ଚକେ
ଗଡ଼ିଲେ ବାରହାତ’ । ପୂରାତନ କାଳରେ ‘ଚକେ’
ଅର୍ଥାତ୍ ଚାରି ଆଙ୍ଗୁଳି । ତେବେ ଚକେ ଗଡ଼ିଲେ
ବାରହାତ କେମିତି ହୁଏ, ସେ ନେଇ ଅନେକ
ଦିସ୍ତମ୍ ଲାଗିରହିଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା
ସେତେବେଳର ଏକ ଚେକ୍କିକାଳ ବାକ୍ୟ ଥିଲା ।
ପ୍ରକୃତରେ ‘ଚକେ’ର ଦୁଇଟି ଅର୍ଥ ରହିଛି ।
ଗୋଟିଏ ‘ଚକେ’ର ଅର୍ଥ ୪ ଆଙ୍ଗୁଳି ହୋଇଥିବା
ବେଳେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ‘ଚକେ’ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି
ଚକାଏ ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ ଚକ । ପୂର୍ଣ୍ଣଅର୍ଥରେ
କହିଲେ ଚକଟି ଥରେ ବୁଲିଲେ ବାରହାତ
ଗଡ଼ିଆଏ । ଏଠାରେ ସ୍ଵତଃ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସେ ଯେ
ଯେତେବେଳେ ଷ୍ଟେଲ କି ମାପିତା ବ୍ୟବହାର
ହୁଏନି, ସେତେବେଳେ ସେଇ ଏକାମାପର ଚକ
କିଭଳି ନିର୍ମାଣ ହୁଏ ଯେ ପ୍ରତିଥର ଚକେ ଗଡ଼ିଲେ
ବାରହାତ ଯାଏ । ସତରେ କେତେ ବିଚିତ୍ରମାୟ
ଏସବୁ !

ସେହିପରି ବାହୁଡ଼ାରେ ଫେରିବ
ପରଦିନ ମହାପ୍ରଭୁ ସୁନାବେଶରେ
ଉଚ୍ଛବ୍ଲୁ ଦର୍ଶନ ଦିଅନ୍ତି । ମହା ମହା
ସୁନାର ଥଳକାର ପିନ୍ଧି ସେ ଭଳକ
ମେଳରେ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଉଚ୍ଛବ୍ଲୁ
ଉଗବାନ ହୋଇଥାନ୍ତି ଏକକାର ।

ପୁଣି ବାହୁଡ଼ା ଦଶମୀ ମହାପ୍ରତ୍ଯୁ ଫେରିବ
ପରେ ଆତ୍ମପମ୍ବାପରେ ରହି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିଥାନ୍ତି । କୁହାୟାଏ ଯେ ୧
ଦିନ ଧରି ମହାପ୍ରତ୍ଯୁ ଦେବାଙ୍କାରୁ ଦୂରରେ ଥାବାରୁ
ଦେବୀ ତାଙ୍କ ବିହୁନେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଥିଥାନ୍ତି
ଆଉ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଫେରିବା ଖବର ଶୁଣି ଆଢ଼ପ
ମଞ୍ଚପରେ ବିଜେ କରି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରି
କୃତକୃତ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏସବୁ ଜଣେ ସାଧାରଣ
ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ
ତେବେ ଏସବୁ ପରମା ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ
କି ବାର୍ଷା ବହନ କରେ, ତାକୁ ନେଇ ଅନେକ

